

New ~~ปรับปรุงใหม่~~

ตรงตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551

မ.၂

สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ

 | MAC EDUCATION

สังคมศึกษา ม.2

- สรุปเนื้อหาสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.2
- ฝึกฝนและพัฒนาวิธีคิดอย่างมีเหตุผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
- แบบฝึกหัดและแบบทดสอบพร้อมเฉลยละเอียดในเล่ม สามารถใช้ประเมินผลได้ด้วยตนเอง
- เหมาะสำหรับเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สนามสอบทุกสนาม และ NT ตลอดจนเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ภาพจากปก : ภูมิปัญญาไทย เป็นความรู้ความสามารถของคนไทย
ที่ได้ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมจัดเป็นองค์ความรู้
แล้วถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่ง

สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ

New สรุปร่วม

สังคมศึกษา ม.2

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ.

New สรุปร่วมสังคมศึกษา ม.2.--กรุงเทพฯ : แม็ค, 2552.

188 หน้า.

1. สังคมศึกษา--การศึกษาและการสอน (มัธยมศึกษา). I. ชื่อเรื่อง.

300.7

ISBN 978-974-412-651-1

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

MAC PRESS CO., LTD.

ผู้เขียน : สุนทรี เมฆบุญส่งลาภ

สงวนลิขสิทธิ์ : ธันวาคม 2552

ราคาจำหน่าย : 75 บาท

การสั่งซื้อ : ส่งตามนัดสั่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว 10310 ในนาม บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

เลขที่ 9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

☎ : 0-2938-2022-7 FAX : 0-2938-2028

E-mail : macpress@MACeducation.com

www.MACeducation.com

พิมพ์ที่ : หจก.พี.เอ็น.เค. แอนด์สกายพริ้นตัง

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

คำนำ

หนังสือ New สรุปเข้มสังคมศึกษา ม.2 เล่มนี้ นำเสนอเนื้อหาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย สรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในแต่ละเรื่อง และแบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้พร้อมเฉลยละเอียด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละเรื่องด้วยตนเอง ฝึกทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถใช้ประเมินตนเองในท้ายหน่วยการเรียนรู้ นอกจากนี้มีแบบทดสอบพร้อมเฉลยละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะในการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้มากยิ่งขึ้นก่อนเข้าสู่สนามสอบจริงและเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือชุด New สรุปเข้ม ชุดนี้จะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้สนใจทั่วไปเป็นอย่างดี

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

สารบัญ

● หน่วยการเรียนรู้ 1 ภูมิศาสตร์ 1-24

เรียนรู้ทวีปยุโรป	1
- ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป	1
- ลักษณะทางสังคมของทวีปยุโรป	6
เรียนรู้ทวีปแอฟริกา	10
- ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา	10
- ลักษณะทางสังคมของทวีปแอฟริกา	15
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา	18
แบบฝึกหัดหน่วยการเรียนรู้ 1	20

● หน่วยการเรียนรู้ 2 หน้าพลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 26-58

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	26
- การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	26
- สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของชนชาวไทยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	28
- การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	29
สถาบันทางสังคม	30
- สถาบันทางสังคมที่สำคัญ	31
วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในทวีปเอเชีย	35
- ลักษณะร่วมกันของวัฒนธรรม	36
- วัฒนธรรมของประเทศในเอเชีย	37
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	39
- ความสำคัญของกฎหมาย	39
- กฎหมายในชีวิตประจำวัน	42

ผลกระทบของข่าวสารต่อสังคมไทย	49
- แนวทางการส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ	49
- สิทธิในข้อมูลข่าวสารของประชาชน	50
- การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครอง	51
แบบฝึกหัดหน่วยการเรียนรู้ 2	53

● หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐศาสตร์ 59-87

การผลิต	59
- ทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์	59
- การใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิตและบริการ	61
การบริโภค	63
- พฤติกรรมของผู้บริโภคตามหลักเศรษฐศาสตร์	63
- ปัจจัยที่กำหนดการบริโภค	64
- การคุ้มครองผู้บริโภค	64
ระบบเศรษฐกิจ	67
- รูปแบบของระบบเศรษฐกิจ	67
การออมและการลงทุน	69
- การออม	69
- การลงทุน	71
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	72
- การค้าระหว่างประเทศ	72
- การแข่งขันทางการค้า	73
การพึ่งพาและแข่งขันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	75
- สาเหตุของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ	75
- ระดับของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	75
- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย	76
- ผลจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	77
เศรษฐกิจพอเพียง	77
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	78
- หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง	79
- การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้า	80
แบบฝึกหัดหน่วยการเรียนรู้ 3	81

พัฒนาการความเป็นมาของทวีปเอเชีย	88
- ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานในภูมิภาค	88
- ประวัติความเป็นมาของเอเชียโดยสังเขป	90
- การสร้างสรรค์อารยธรรมในทวีปเอเชีย	94
หลักฐานทางประวัติศาสตร์	97
- การประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	97
- ตัวอย่างความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา	98
พัฒนาการประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา	99
- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	100
- พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยา	100
- พัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครอง	102
- พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ	104
- พัฒนาการทางด้านสังคม	106
- พัฒนาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม	108
- พัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	109
- อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกและตะวันตกที่มีต่อไทยสมัยอยุธยา	114
- ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	114
พัฒนาการประวัติศาสตร์ไทยสมัยธนบุรี	115
- การกอบกู้เอกราช	115
- การสถาปนากรุงธนบุรี	116
- เหตุผลที่ทรงย้ายราชธานี	116
- พัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครอง	116
- พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ	117
- พัฒนาการทางด้านสังคม	117
- พัฒนาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม	117
- พัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	117
- การสิ้นสุดอำนาจทางการเมืองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	119
ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	119

บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	121
- บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา	121
- บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี	122
แบบฝึกหัดหน่วยการเรียนรู้ 4	123

● หน่วยการเรียนรู้ 5 ศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม 129-153

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	129
หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดี กับประเทศเพื่อนบ้าน	130
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้าน	130
- พระพุทธศาสนาในประเทศพม่า	131
- พระพุทธศาสนาในประเทศลาว	132
- พระพุทธศาสนาในประเทศกัมพูชา	132
- พระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนาม	133
- พระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย	133
- พระพุทธศาสนาในสิงคโปร์	134
- พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซีย	134
พุทธประวัติ	134
- การผจญมาร	135
- การสั่งสอน	135
หลักธรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม	136
- อริยสัจ 4	136
- ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	139
ชาวพุทธตัวอย่าง	140
พระไตรปิฎก	141
- โครงสร้างของพระไตรปิฎก	141
พุทธศาสนสุภาษิต	142
การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	143
- หลักในการบริหารจิตและการเจริญปัญญา	143
มารยาทชาวพุทธ	144

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	145
ศาสนพิธี	146
แบบฝึกหัดหน่วยการเรียนรู้ 5	148
แบบทดสอบชุดที่ 1	154-164
แบบทดสอบชุดที่ 2	165-176

ตัวอย่าง

ภูมิศาสตร์

เรียนรู้ทวีปยุโรป

คำว่า “ยุโรป” เชื่อว่ามาจากภาษาแอสซีเรียนว่า “เอเรบ” (Ereb) หมายถึง ดินแดนแห่งดวงอาทิตย์ตก ซึ่งเป็นภาษาโบราณของชาวเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ทวีปยุโรปตั้งอยู่ในละติจูดสูงและมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ในด้านภาษาและวัฒนธรรมนั้น ยุโรปก็เป็นทวีปที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและมีภาษาแตกต่างกันมากกว่าหนึ่งภาษา

ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป

ยุโรปเป็นทวีปที่มีขนาดเล็กเป็นอันดับ 2 รองจากทวีปออสเตรเลีย มีพื้นแผ่นดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกับทวีปเอเชีย คล้ายเป็นคาบสมุทรหนึ่งของทวีปเอเชีย จึงมีชื่อเรียกรวมกันว่า ยูเรเชีย (Eurasia) ทั้งนี้มีลักษณะทางกายภาพ ดังนี้

ที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้ง : ทวีปยุโรปมีเนื้อที่ประมาณ 10 ล้านตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 36-71 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 9-16 องศาตะวันออก ซึ่งอยู่ในซีกโลกเหนือทั้งหมด

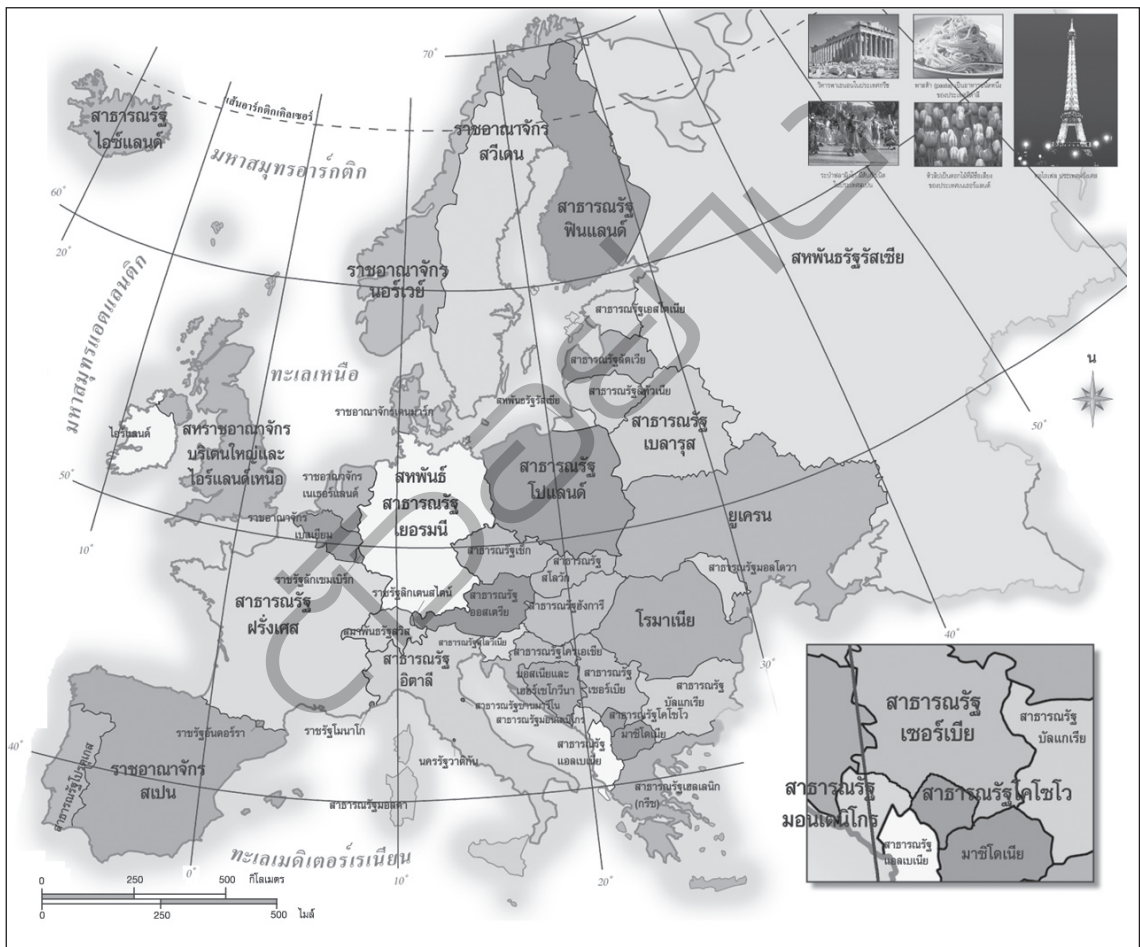
อาณาเขตติดต่อ : ทวีปยุโรปมีอาณาเขตติดต่อกับดินแดนต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับมหาสมุทรอาร์กติกและน่านน้ำตอนเหนือ ได้แก่ ทะเลขาว ทะเลคารา และทะเลแบเรนต์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับทวีปเอเชีย เป็นผืนแผ่นดินเดียวกัน โดยมีพรมแดนธรรมชาติ คือ เทือกเขาคอเคซัส แม่น้ำอูราล ทะเลแคสเปียน ทะเลดำ และเทือกเขาคอเคซัส ทำให้ดินแดนประเทศรัสเซียและตุรกีตั้งอยู่ในทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย

ทิศใต้ ติดต่อกับทะเลแคสเปียน เทือกเขาคอเคซัส ทะเลดำ ทะเลมาร์มะราและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับมหาสมุทรแอตแลนติก มีทะเล ได้แก่ ทะเลนอร์วีเจียนและทะเลเหนือ

แผนที่แสดงเขตประเทศของทวีปยุโรป

โครงสร้างทางธรณีและลักษณะภูมิประเทศ

โครงสร้างทางธรณี

ลักษณะภูมิประเทศหรือความสูงต่ำของแผ่นดินที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นหลักฐานบ่งบอกถึงโครงสร้างทางธรณีและกระบวนการทางธรณีที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้โครงสร้างทางธรณีวิทยาของยุโรปที่เด่นชัดพอสรุปได้ 2 ลักษณะ คือ

1. **โครงสร้างยุคหินใหม่** มีอายุประมาณ 4-225 ล้านปี เป็นเขตที่มีเทือกเขาสูงชัน ที่ราบสูง เกาะซึ่งเป็นบริเวณที่เปลือกโลกที่ยังมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจึงอยู่ในแนวแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิด

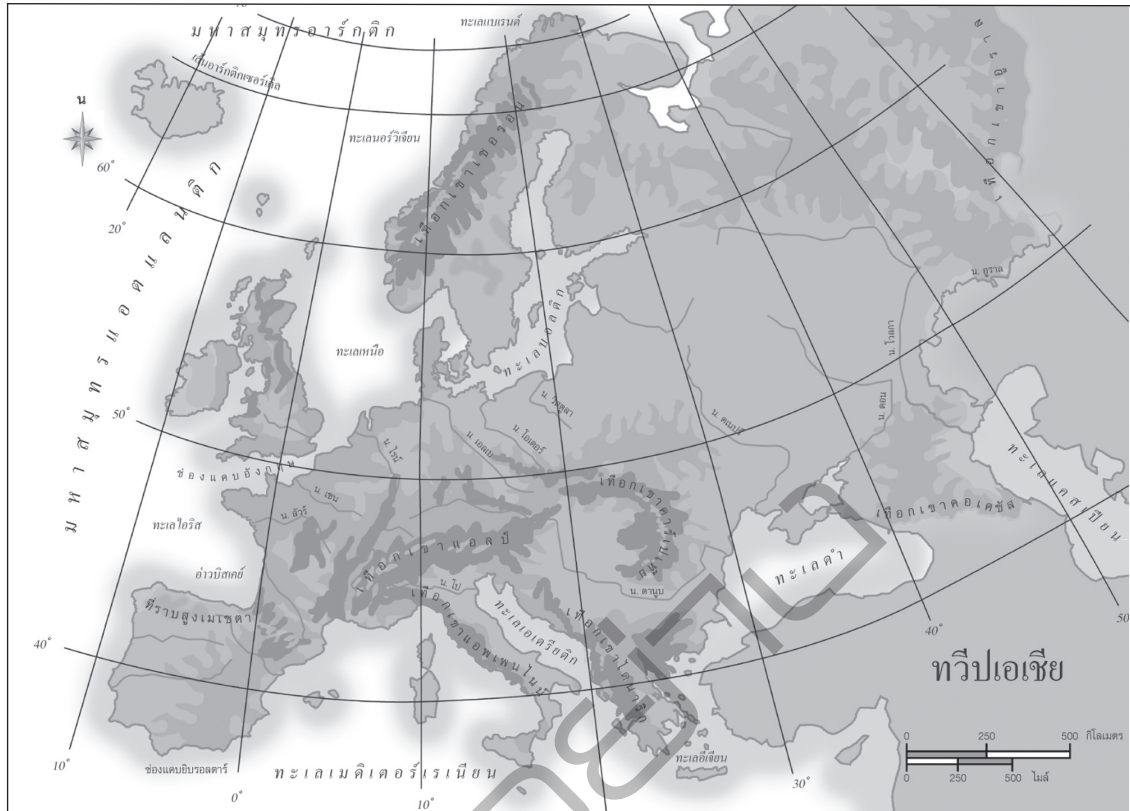
2. **โครงสร้างยุคหินเก่า** มีอายุประมาณมากกว่า 600 ล้านปี เป็นเขตที่มีโครงสร้างเปลือกโลกที่มีความมั่นคง ภูเขาไม่สูงชันมากนัก และในยุโรปตอนเหนือเกิดลักษณะชายฝั่งทะเลที่เว้าๆ แหว่งๆ เรียกว่า ฟยอร์ด (Fjord) และทะเลสาบขนาดใหญ่และขนาดเล็กอยู่ทั่วทวีป ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะของธารน้ำแข็งในยุคน้ำแข็งเมื่อประมาณ 200,000 - 10,000 ปี เป็นจำนวนมาก

ลักษณะของภูมิประเทศที่เกิดจากการกัดเซาะน้ำแข็งเมื่อในอดีต

ลักษณะภูมิประเทศ

ทวีปยุโรปมีลักษณะคล้ายเป็นคาบสมุทรของทวีปเอเชีย ทำให้มีชายฝั่งทะเลยาวและเว้าแหว่งมาก ทำให้มีลักษณะภูมิประเทศจำแนกได้ 4 เขต คือ

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปยุโรป

1. เขตเทือกเขาภาคเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นเทือกเขาและมีบางตอนเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล บริเวณที่เป็นเทือกเขาจะอยู่แถบคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย ซึ่งเป็นบริเวณเทือกเขาที่มีอายุเก่าแก่ในยุคพาลีโอโซอิก ที่ผ่านการสักร่อนมานานและเคยถูกปกคลุมด้วยธารน้ำแข็ง ทำให้เกิดลักษณะชายฝั่งเว้าแหว่ง ที่เรียกว่า **ฟยอร์ด** ดังนั้นลักษณะโดยรวมจึงมีระดับไม่สูงมากนัก เทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาเชรอนและเทือกเขาแกรมเปียน ในประเทศนอร์เวย์และสวีเดน

2. เขตที่ราบใหญ่ภาคกลาง ตอนกลางของทวีปยุโรปจะมีภูมิประเทศเป็นที่ราบต่อเนื่องกันเป็นผืนใหญ่ ตั้งแต่ชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกไปจนถึงเทือกเขาอูราลในรัสเซีย ครอบคลุมถึงดินแดนซีกตะวันตกของฝรั่งเศส ภาคตะวันออกของอังกฤษ เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ก ภาคเหนือของเยอรมนีและโปแลนด์ และดินแดนส่วนใหญ่ของรัสเซีย เขตที่ราบใหญ่ภาคกลางนี้จะมีประชากรอยู่อาศัยหนาแน่น เนื่องจากมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำไรน์ แม่น้ำลัวร์ แม่น้ำแซน แม่น้ำเอลเบ และแม่น้ำโวลกา จึงเป็นเขตที่อุดมสมบูรณ์และเป็นเขตเกษตรกรรมที่มีความสำคัญมากที่สุดของทวีป

3. เขตที่ราบสูงภาคกลาง ได้แก่ บริเวณภาคตะวันออกของฝรั่งเศส ภาคใต้ของเยอรมนีและโปแลนด์ เป็นเขตที่ราบสูงซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเขตที่ราบใหญ่ภาคกลางกับเขตเทือกเขาสูงภาคใต้ของทวีป เขตที่ราบสูงนี้ยังปรากฏต่อเนื่องไปในบริเวณส่วนใหญ่ของคาบสมุทรไอบีเรียในยุโรปภาคใต้ ซึ่งเป็นดินแดนของสเปนและโปรตุเกสด้วย

4. เขตเทือกเขาสูงภาคใต้ มีเทือกเขาสูงที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับเทือกเขาหิมาลัยในทวีปเอเชีย ในทางธรณีวิทยาถือว่าเป็นเทือกเขารุ่นใหม่ที่มีอายุน้อย จึงมีการสักร่อนพังทลายไม่มากนัก ลักษณะเทือกเขาจะเป็นยอด

แนะนำหนังสือดี

NEW สรุปเข้ม
สังคมศึกษา ม.2

สัญลักษณ์แห่งคุณภาพทางวิชาการ

ราคา 75 บาท